

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/170191,50-rocznica-zdobycia-zlotego-medalu-przez-reprezentacje-Polski-w-pilce-noznej-po.html>
2022-12-06, 11:38

50. rocznica zdobycia złotego medalu przez reprezentację Polski w piłce nożnej podczas XX Letnich Igrzysk Olimpijskich w Monachium

Data publikacji 09.09.2022

Polscy piłkarze wygrali wszystkie mecze w swojej grupie, pokonując kolejno Kolumbię (5:1), Ghanę (4:0) i Niemiecką Republikę Demokratyczną (2:1). W drugiej fazie turnieju Polacy zremisowali z Danią (1:1), ale pokonali ZSRS (2:1) i Maroko (5:0). 10 września 1972 r., w finale zawodów, reprezentacja Polski pokonała drużynę Węgier 2:1 i zdobyła złoty medal olimpijski. Brązowe medale przypadły drużynom NRD i Związku Sowieckiego, które w meczu o 3. miejsce remisowały 2:2 - tym samym obie drużyny otrzymały brązowe medale. Oprócz Monachium, mecze rozegrano również w Ingolstadt, Augsburgu, Norymberdze, Ratzbonie i Pasawie.

Uroczystość otwarcia XX Letnich Igrzysk Olimpijskich odbyła się 26 sierpnia 1972 r. na Stadionie Olimpijskim w Monachium. Uroczystego otwarcia dokonał Gustav Heinemann, prezydent RFN. Znicz olimpijski został zapalony przez niemieckiego lekkoatletę Günthera Zahna.

Piłka nożna na Letnich Igrzyskach Olimpijskich 1972 r. w Monachium rozgrywana była w dniach 27 sierpnia - 10 września. Rozegrano tylko turniej mężczyzn, w którym udział wzięło 16 reprezentacji. Trenerem reprezentacji był Kazimierz Górski. Natomiast kapitanem polskiej jedenastki był wówczas Włodzimierz Lubański, ale pierwsze skrzypce grał **Kazimierz Deyna, który z dorobkiem dziewięciu bramek został królem strzelców turnieju olimpijskiego.**

Kadrę reprezentacji Polski na igrzyskach w Monachium tworzyli: Zygmunt Anczok, Lesław Ćmikiewicz, Kazimierz Deyna, Robert Gadocha, Zbigniew Gut, Jerzy Gorgoń, Andrzej Jarosik, Kazimierz Kmiecik, Hubert Kostka, Jerzy Kraska, Grzegorz Lato, Włodzimierz Lubański, Joachim Marx, Zygmunt Maszczyk, Marian Ostafiński, Marian Szeja, Zygfryd Szołtysik, Antoni Szymanowski, Ryszard Szymczak.

Turniej zaczął się dla polskiej reprezentacji bardzo dobrze. Jednak prawdziwe wyzwanie stanowili Węgrzy. Podczas pierwszych minut meczu nie było jasne kto zostanie zwycięzcą, zwłaszcza że Madziarowie nie chcieli ustąpić pola:

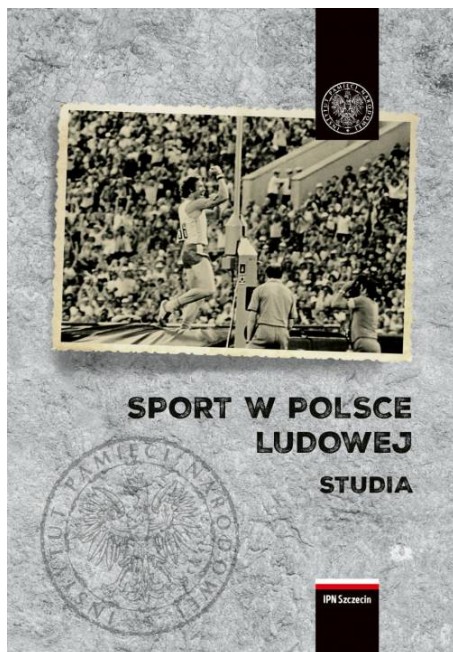
„Wśród Polaków i Węgrów wrzało. Obie drużyny przypominają mi trochę dwóch bokserów, którzy atakują non-stop na jedną i na drugą stronę. Nikt się tu nie oszczędza. Ostatnie minuty pierwszej połowy. Rezultat 0:0” – mówił Jan Ciszewski komentator sportowy.

Wydawać się mogło, że pierwszy gol Węgrów w 42 minucie zakończy spotkanie. Jednak **Orły Kazimierza Górskiego zmobilizowały się i golami Kazimierza Deyny w 47 i 68 minucie pokonały Madziarów**, którzy dzierżyli tytuł mistrzów olimpijskich z dwóch poprzednich turniejów.

„Koniec, proszę państwa! Koniec meczu! Proszę państwa, no mój Boże, no co ja mam państwu powiedzieć, no? Dwadzieścia lat czekałem na taki moment. Ponad 50 lat czekało polskie piłkarstwo! Sport najbardziej lubiany przez wszystkich nas w kraju. Polska reprezentacja piłkarska kończy wspaniałą serię” – entuzjastycznie mówił Jan Ciszewski.

Zdobyte olimpijskie złoto stało się początkiem „złotej ery” polskiego futbolu, a wracających piłkarzy do domu traktowano jak bohaterów. Odniesione zwycięstwo w Monachium otworzyło furtkę do kolejnych sukcesów Polaków. Podczas X Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej, które odbyły się w dniach 13 czerwca – 7 lipca 1974 r. w RFN i Berlinie Zachodnim Polacy zajęli 3 miejsce, zdobywając brązowy medal. Z kolei na igrzyskach w Montrealu w 1976 r. wywalczyli srebro. **Na pamiątkę wydarzeń z Monachium 10 września ogłoszono w Polsce Dniem Piłkarza, który przypomina najpiękniejsze chwile w historii polskiej piłki nożnej.**

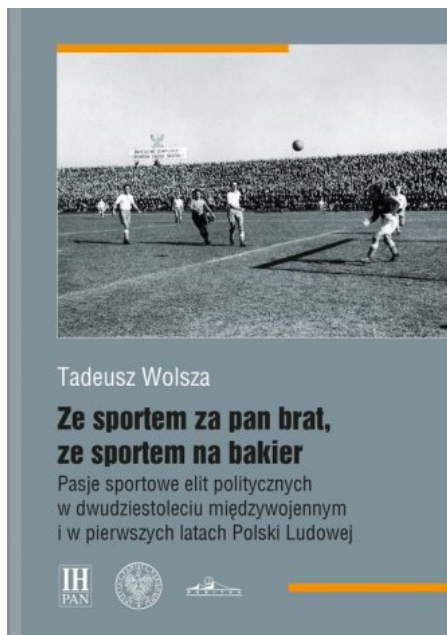
W 2020 r. nakładem wyd. IPN ukazała się książka pt. „Sport w Polsce Ludowej. Studia” pod red. Grzegorza Majchrzaka, Pawła Sztamy. Niniejsza książka dotyczy kulisów wydarzeń sportowych, które miały miejsce w okresie istnienia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zawiera również wybrane sylwetki wybitnych polskich sportowców z lat 1945–1989. Niekiedy zresztą są to fakty zaskakujące, często zaś po prostu nieznanne. A niektóre z nich jeszcze wiele lat po 1989 r. tajne. Książka jest dostępna w naszych księgarniach.

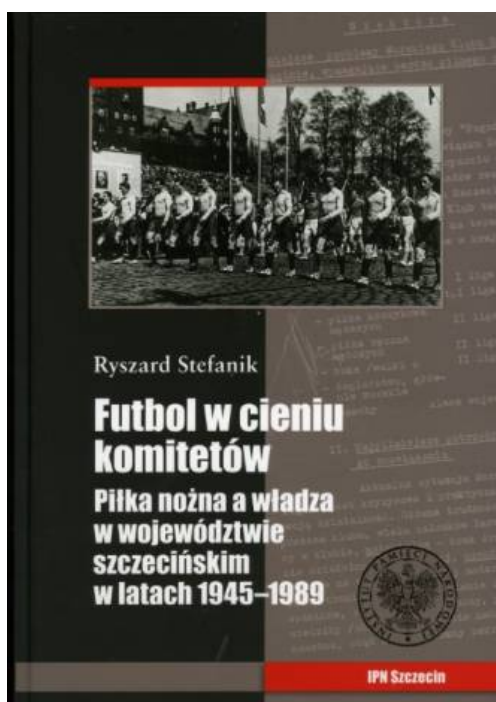
W 2018 r. IPN wydał również „Sportowcy w marszowej kolumnie. Organizacja socjalistycznej kultury fizycznej w Szczecinie w latach 1945-1961” autora Ryszarda Stefanika. Publikacja, będąca rezultatem wieloletnich badań, przybliży organizację sportu w Polsce Ludowej w wymiarze lokalnym, dotyczy okresu pionierskiego, czasów stalinowskich i okresu zmian demokratycznych, do początku tzw. epoki Władysława Gomułki, tj. dekady lat 60. Książka także jest dostępna w naszych księgarniach.

W 2018 r. ukazała się także publikacja pt. „Ze sportem za pan brat, ze sportem na bakier. Pasje sportowe elit politycznych w dwudziestoleciu międzywojennym i w pierwszych latach Polski Ludowej” autora Tadeusza Wolszy. Książka także jest dostępna w naszych księgarniach.

W 2016 r. nakładem Wydawnictwa IPN została wydana także książka pt. „Futbol w cieniu komitetów. Piłka nożna a władza w województwie szczecińskim w latach 1945-1989” autora Ryszarda Stefanika. Niniejszą pozycję również można nabyć w naszych księgarniach.

W dniach 16-17 listopada 2013 r. Instytut Pamięci Narodowej, popularyzując sport i historię, zorganizował sesję popularnonaukową pt. „Piłka nożna w PRL” oraz turniej halowej piłki nożnej w Lublinie.

Zachęcamy również do odwiedzin naszego portalu przystanekhistoria.pl, gdzie znajdą Państwo różne artykuły naukowe i inne materiały poświęcone historii sportu:

Justyna Staroń, [Sokoli Klub Szybowcowy - „W zdrowym ciele, zdrowy duch”](#)

Sebastian Pilarski, [Antoni Gałęcki - z igrzysk pod Tobruk i Monte Cassino](#)

Marcin Jurek, [Lech Poznań na zwirotnicach wielkiej historii](#)

Piotr Milczanowski, [Niepodległość i piłka nożna](#)

Artur Cieślik, [Pierwsze Damy lekkoatletyki II RP – Halina Konopacka-Matuszewska i Maria Kwaśniewska](#)